

'Hok Lélsraël - Ticha Béav

Torah (Dévarim, chapitre 4)

{כה} כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשיתם הרע בעיני יהוה אלהיך להכעיסו: כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשיתם הרע בעיני יהוה אלהיך להכעיסו: ארי תולדון בנין ובני בנין ותתעתקון בארעא ותחבלון ותעבדון צלם דמות כלא ותעבדון דביש קדם יי אלהך לארנא קדמוהי:

{כו} העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכון ימים עליה כי השמד תשמדון: העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכון ימים עליה כי השמד תשמדון: אסהדית בכון יומא דין ית שמיא ונת ארעא ארי מיבד תיבדון בפריע מעל ארעא די אתון עברין ית ירדנא לתמן למירתה לא תורכון יומין עלה ארי אשתצאה תשתצון:

{כז} והפיץ יהוה אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם שמה: והפיץ יהוה אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג יהוה אתכם שמה: ויבדר יי יתכון בעממיא ותשתארון עם דמנן בעממיא די ידבר יי יתכון לתמן:

{כח} ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון: ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון: ותפלחון תמן לעממיא פלחי טעותא עבד ידי אנשא אעא ואבנא די לא יחזון ולא שמעין ולא אכלין ולא מריחין:

{כט} ובקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך: ובקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל

נפֿשֶׁד: וְתִתְּבַעוֹן מִתְּמֹן יַת דַּחֲלֵתָא דִּינִי אֱלֹהֵךְ: וְתִשְׁכַּח אַרְי תְּבַעֵי מִן קַדְמוּהֵי
בְּכָל לְבָבְךָ: וּבְכָל נִפְשֶׁךְ:

{ל} בַּצַּר לָךְ וּמִצָּאוּךְ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבֵּת עַד יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקִלּוֹ: בַּצַּר לָךְ וּמִצָּאוּךְ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים
וְשַׁבֵּת עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקִלּוֹ: כַּד יִיעוֹק לָךְ: וְיִשְׁכַּחְנֶךָ כָּל פִּתְגָמֶיךָ
הָאֵלִין בְּסוּף יוֹמֶיךָ וְתִתּוֹב לְדַחֲלֵתָא דִּינִי אֱלֹהֵךְ: וְתִקַּבֵּל לְמִימְרָה:

Neviim (Yirmiyahou, chapitre 9)

{א} מִי-יִתְּנֵנִי בַּמַּדְבָּר מְלוֹן אַרְחִים וְאַעֲזֹבָה אֶת-עַמִּי וְאֶלְכֶה מֵאַתֶּם כִּי כָלִם
מִנְּאֲפִים עֲצַרְתָּ בְּגֹדִים: מִי יִתְּנֵנִי בַּמַּדְבָּרָא בֵּית מִבְּתַת עַדִּי אוֹרְחוֹן וְאַשְׁבוּק
יַת כְּנִשְׁתָּא דְעַמִּי וְאַהֲךְ מְלוֹתְהוֹן אַרְי כּוֹלְהוֹן זְנָאִין סִיעַת שְׁקָרִין:

{ב} וַיִּדְרְכוּ אֶת-לְשׁוֹנֵם קִשְׁתָּם שֶׁקֶר וְלֹא לְאִמוּנָה גָּבְרוּ בְּאַרְץ כִּי מְרַעָה
אֶל-רַעָה | יִצְאוּ וְאֵתִי לֹא-יִדְעוּ נֶאֱמַר-יְהוָה: וְאַלִּיפוּ יַת לִישְׁנָהוֹן פִּתְגָמֵי שֶׁקֶר
דְּמֹן אִינוֹן כְּקִשְׁתָּא נְכִילָא וְלֹא לְהִימְנוּתָא תִּקִּיפוּ בְּאַרְעָא אַרְי מִבִּישְׁתָּא
לְבִישְׁתָּא נִפְקוּ וּמִיַּדַּע דַּחֲלֵתִי לֹא אֶלִּיפוּ אָמַר יְיָ:

{ג} אִישׁ מְרַעָהוּ הִשְׁמֵרוּ וְעַל-כָּל-אֶחָא אֶל-תְּבַטְחוּ כִּי כָל-אֶחָא עָקוֹב יַעֲקֹב
וְכָל-רַע רַכִּיל יַהֲלֵךְ: גָּבַר מִחֲבָרִיָּה אֶסְתַּמְרוּ וְעַל כָּל אֶחָא לֹא תִתְרַחֲצוּן אַרְי
כָּל אֶחָא מְכַמֵּן כְּמֹן וְכָל רַחִים בְּנְכִילוּ מְהֵלֵךְ:

{ד} וְאִישׁ בְּרַעָהוּ יַהֲתֵלוּ וְאַמֶּת לֹא יִדְבְּרוּ לְמַדּוּ לְשׁוֹנֵם דְּבַר-שֶׁקֶר הַעוּה
נְלָאוּ: וּגְבַר בְּחֲבָרִיָּה מִשְׁקָרִין וְקוּשְׁטָא לֹא מְמַלְלִין אֶלִּיפוּ לִישְׁנָהוֹן פִּתְגָמֵי
שֶׁקֶר אִיטְפִשׁוּ טְעוּ:

{ה} שַׁבֵּתְךָ בְּתוֹךְ מְרָמָה בְּמְרָמָה מֵאַנּוּ דַּעַת-אוֹתִי נֶאֱמַר-יְהוָה: יִתְּבִין בְּבֵית
כְּנִשְׁתְּהוֹן וּמִשְׁתַּעַן עַל עוֹנֵתְהוֹן בְּנְכִילוּ מְסַרְבִּין לְמִיַּדַּע דַּחֲלֵתִי אָמַר יְיָ: (ס)

{ו} לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת הַנְּנִי צוֹרְפָם וּבַחֲנִתִּים כִּי-אִיךְ אֶעֱשֶׂה מִפְּנֵי
בַת-עַמִּי: בְּכֹן כְּדָנָן אָמַר יְיָ צְבָאוֹת הָאֵא אָנָּא מִיַּתִּי עֲלֵיהוֹן עָקָא וְצָרִיף לְהוֹן
וּבַתֵּר לְהוֹן אַרְי אִיכְדִין אַעֲבִיד מִן קַדָּם חוֹבֵי כְּנִשְׁתָּא דְעַמִּי:

Ketouvim (Eikha, chapitre 1)

{א} איכה יְשֻׁבָה בְּדָד הָעִיר רַבְּתֵי עִם הִיְתָה כְּאֶלְמָנָה רַבְּתֵי בְּגוּיִם שְׂרֵתֵי
בְּמִדֵּינֹת הִיְתָה לְמַסֵּ: (ס) אָמַר יִרְמְיָהוּ נְבִיא וְכֹהֲנָא רַבָּא אֵיכָדִין יִתְגַזֵּר עַל
יְרוּשָׁלַם וְעַל עַמָּהָא לְאַתְדָנָא בְּתִירוּכִין וּלְמַסְפַּד עַל־וִיהוֹן אֵיכָה הֵיכְמָא
דְּאַתְדָנֹו אָדָם וְחֹנָה דְּאִיתְרָכוּ מְגִינְתָא דְּעָדֹן וְאַסְפִּיד מְרִי עֶלְמָא עַל־וִיהוֹן
אֵיכָה עֲנַת מִדַּת דִּינָא וְכֹן אֲמַרְתָּ עַל סְגִיאוֹת חוּבָאָה אֲשֶׁתְּדוּד דִּי בְּגֻנְהָא
וּבְגִין כֹּן תְּהִי יִתְבָּה בְּלַחֲוֹדְהָא כְּגַבְרָא דְּמַכְתֵּשׁ סְגִירוֹ עַל בְּסָרִיָּה דִּי בְּלַחֲוֹדִיָּה
נְתִיב וְקִרְתָּא הֲוֵת מְלִיָּא אוֹכְלוֹסִין וְעַמְמִין סְגִיִּין אֲתֵרוּקִינַת מְנַהוֹן וְהֲוֵת
דְּמִיָּא כְּאַרְמְלָא וְדִי מִתְרַבְּרָא בְּעַמְמִיָּא וְשְׁלִיטְיָא בְּאַפְרָכִיָּא וְהוּוּ מְסַקִּין לָהּ
מִסִּין הַדְרַת לְמַהוּי מְכִיכָא וּלְמַתָּן כְּרָגָא לְהוֹן בְּתֵר דְנָא:

{ב} בָּכוּ תִבְכֶּה בְּלִילָה וְדַמְעָתָה עַל לְחִיָּה אִין לָהּ מְנַחַם מִכָּל אֲהַבֵּיהָ כָּל
רַעִיָּה בְּגָדוּ בָּהּ הָיוּ לָהּ לְאִיבִים: (ס) כִּד שְׁלַח מֹשֶׁה נְבִיא אֲזַנְדִין לְאַלְלָא יֵת
אַרְעָא וְתָבוּ אֲזַנְדִיָּא וְאַפִּיקוּ שׁוּם בִּישׁ עַל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל וְהָיָא לִילְיָא תִשְׁע
יוֹמִין בְּאֵב הָנָה וְכִד שְׁמַעוּ עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל יֵת בְּשׁוֹרְתָא בִּישָׂא הָדָא
דְּאַתְבְּשָׁרוּ עַל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל נְטָלוּ עַמָּא יֵת קְלִיָּהוֹן וּבְכוּ בְּלִילְיָא הָהוּא מִן
יָד תְּקִיף רוּגְזָא דִּינִי בְּהוֹן וּגְזַר לְמַהוּי בְּכֹן בְּלִילְיָא הָדָא לְדַרְיָהוֹן עַל חוּרְבָן
בֵּית מוֹקְדָשָׁא וְכִדוּ אֲתַאמְרַ בְּנְבוּאָה לִירְמְיָהוּ כֹּהֲנָא רַבָּא לְמַהוּי חֲרִיבָא
יְרוּשָׁלַם עַל יְדוּי דְּנְבוּכַדְנֶצַּר רִשְׁיַעָא אִין לָא תִיבִין בְּתִיּוּבְתָא. מִן יָד עָאֵל
וְאוֹכַח יֵת עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל וְסָרִיבוּ לְקַבְּלָא בְּמִימְרֵיהָ בְּכֹן עָאֵל נְבוּכַדְנֶצַּר
רִשְׁיַעָא וְצָרָא יֵת יְרוּשָׁלַם וּבֵית מְקֹדָשָׁא אוֹקִיד בְּנוֹרָא בְּתִשְׁע יוֹמִין בְּיִרְחָא
דְּאֵב וּבִיָּה בְּכִיָּה אֲפִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל בְּכוּתָא וְדַמְעָהָ זְלִיג עַל לִיסְתְּהָא וְלִית
דִּי יְמַלִּיל תְּנַחוּמִין עַל לְבָהָא מִן כָּל טְעוּתָא דִּי רַחֲמֵתָא לְמִיזַל בְּתַרְיָהוֹן
וּבְגִין כֹּן כָּל חֲבָרָהָא אֲרִשְׁיַעוּ בָּהּ אֲתַהֲפִיכוּ לְמַהוּי לָהּ לְבַעֲלֵי דְבָבִין:

{ג} גְּלַתְהָ יְהוּדָה מְעַנִּי וּמְרַב עֲבָדָה הִיא יְשֻׁבָה בְּגוּיִם לֹא מְצָאָה מְנוּחַ כָּל
רְדִפְיָה הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים: (ס) אֵיזִילוּ בֵּית יְהוּדָה בְּגִלוּתָא עַל דְּהוּוּ
מְעַנִּין יִתְמִין וְאַרְמְלוֹן וְעַל סְגִיאוֹת פּוֹלְחָנָא דְּהוּוּ מְפַלְחִין בְּאַחוּהוֹן בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל דְּאַזְדַּבְּנוּ לְהוֹן וְלֹא קָרוּ חִירוּתָהּ לְעַבְדֵּיהוֹן וְאַמְהַתְהוֹן דְּהוּוּ מְזַרְעֵת
יִשְׂרָאֵל וּבְגִין כֹּן אִף אֲנוֹן אֲתַמְסָרוּ בְּיָד עַמְמִיָּא וְכַנְשְׁתָּא דְּבֵית יְהוּדָה יִתְבָּא

בְּגוֹ עַמְמֵיָא וְלֹא אֲשַׁכְּחוּ נִיחָא מִפּוֹלְחָנָא קִשְׁיָא דְשַׁעֲבִידוּ יְתָהּ וְכָל דְהוֹה
רְדִיף יְתָהּ אֲדַבְּיָקוּ יְתָהּ כַּד הִיא מִתְחַבְּבָא בֵּין תַּחוּמֵיָא וְאֶעֱיָקוּ לָהּ:

{ד} דְרָכֵי צִיּוֹן אֲבָלוֹת מִבְּלֵי בְּאֵי מוֹעֵד כָּל שַׁעֲרֵיהּ שׁוּמְמִין כְּהִנִּיחָהּ נְאֻנְחִים
בְּתוֹלְתֵיהּ נוֹגוֹת וְהִיא מֵר לָהּ: (ס) כָּל זְמַן דְהוֹה יְרוּשָׁלַם מִתְבַּנְיָא סְרִיבּוּ
יִשְׂרָאֵל לְמִיִּסְק לִירוּשָׁלַם לְאֶתְחַזְּאָה קָדָם יְיָ תַלְתַּת זְמַנִּין בְּשַׁתָּא וְעַל חוּבֵיהוֹן
דְיִשְׂרָאֵל אִיִּצְטַדִּיאַת יְרוּשָׁלַם וְאֶתְעַבִּידוּ שְׁבִילֵי צִיּוֹן אֲבִילָן מְדֻלִּית עֲאִיל בְּהַ
בְּזַמֵּן מוֹעֲדֵיָא כָּל תַּרְעָהָא צְדִיִּין וְכִהֲנָהָא אָנְחִין עַל דִּי בְטִילוּ קוֹרְבָנֵיָא
בְּתוֹלְתָהָא סַפְדָּן עַל דִּי פִסְקוּ לְמִיִּפְק בְּחַמְשָׁא עֶשֶׂר יוֹמִין בְּאָב וּבִיּוֹמָא
דְכַפּוּרֵיָא דִּי הוּא בְעַסְרָא יוֹמִין בְּתַשְׁרֵי לְחִינְגָא בְּחִינוּגִין אָף אִיהִי מְרִיר
לְבָא לְחַדָּא:

{ה} הָיוּ צָרִיחָה לְרֹאשׁ אִיבֵיחָה שְׁלוֹ כִּי יְהוֹה הוֹגָה עַל רַב פְּשַׁעִיחָה עוֹלְלֵיחָה הִלְכוּ
שְׁבִי לְפָנֵי צָר: (ס) הָיוּ מְעִיִּקְהָא מִתְמַנָּן עֲלָהָא לְרִישֵׁין וּבְעֵלֵי דְבְּבָהָא הָיוּ
יִתְבִּין בְּשַׁלְוָה אַרוּם יְיָ תַבַּר יְתָהּ עַל סְגִיאַת מְרוֹדְהָא רַבְנָהָא אֲזָלוּ בְּשַׁבְּיַתָּא
קָדָם מְעִיִּקְהָא:

{ו} וַיֵּצֵא (מו) (בת) מִבֵּית צִיּוֹן כָּל הַדָּרָה הָיוּ שָׂרִיחָה כְּאִילִים לֹא מְצָאוּ מְרַעָה
וַיִּלְכוּ בְּלֹא כַח לְפָנֵי רוּדִף: וּנְפַק מִן כְּנֶשֶׁתָּא דְצִיּוֹן כָּל זִינְהָא הָיוּ רַבְרַבְנָהָא
מִסְתַּחֲרוֹן עַל מִיכְלָא הִיכְמָא דְמִסְחָרוֹן אִילָיָא בְּמַדְבָּרָא וְלֹא אֲשַׁכְּחוּ אֶת־
כְּשֶׁר לְמַרְעָהוֹן וְאֲזָלוּ בְּתַשׁוּת כְּחָא וְלֹא הָוּה לְהוֹן חֵילָא לְמַעְרוֹק לְאֶשְׁתַּזְבָּא
קָדָם רְדִיף:

Michna (Moèd Katan, chapitre 3)

משנה א וְאֵלוּ מְגַלְחִין בְּמוֹעֵד: הֵבֵא מִמְּדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשְּׁבִיחָה, וְהִיוּצֵא
מִבֵּית הָאֲסוּרִין, וְהִמְנִידָה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים, וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאֵל לְחֲכָם וְהִתֵּר,
וְהִנְזִיר, וְהִמְצָרַע הָעוֹלָה מִטְּמֵאתוֹ לְטַהֲרָתוֹ [נ"א: וְהִמְצָרַע, וְהָעוֹלָה
מִטְּמֵאתוֹ לְטַהֲרָתוֹ]:

משנה ב וְאֵלוּ מְכַבְּסִין בְּמוֹעֵד: הֵבֵא מִמְּדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשְּׁבִיחָה, וְהִיוּצֵא
מִבֵּית הָאֲסוּרִים, וְהִמְנִידָה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים, וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאֵל לְחֲכָם וְהִתֵּר,
מִטְּפָחוֹת הַיָּדִים, וּמִטְּפָחוֹת הַסְּפָרִים [נ"א: הַסְּפָרִים], וּמִטְּפָחוֹת הַסְּפָג,

הַזָּבִין וְהַזְּבוּת וְהַנְּדוּת וְהַיּוֹלְדוּת, וְכָל הָעוֹלִין מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה, הָרִי אֵלּוּ מִתְּרִין. וְשָׂאָר כָּל אָדָם אֲסוּרִין:

משנה ג וְאֵלּוּ כוֹתְבֵין בְּמוֹעֵד: קְדוּשֵׁי נָשִׁים, גָּטִין וְשׁוֹבְרִין, דִּיתִיקִי, מִתְּנָה פְּרוֹזְבוּלִין, אֲגָרוֹת שׁוּם וְאֲגָרוֹת מְזוּן, שְׁטָרֵי חֲלִיצָה וּמְאוּנִים, וְשְׁטָרֵי בְּרוּרִין, וְגָזְרוֹת בֵּית דִּין, וְאֲגָרוֹת שֶׁל רְשׁוֹת:

משנה ד אֵין כוֹתְבֵין שְׁטָרֵי חוּב בְּמוֹעֵד; וְאִם אֵינוּ מְאַמִּינוּ, אוּ שְׂאִין לוֹ מָה יֵאָכֵל, הָרִי זֶה יִכְתֹּב. אֵין כוֹתְבֵין סְפָרִים תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת, בְּמוֹעֵד; וְאֵין מְגִיֵּהִין אוֹת אַחַת, אֶפְלוּ בְּסֵפֶר עֲזָרָא [ס"א: הַעֲזָרָה]. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כוֹתֵב אָדָם תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת לְעֶצְמוֹ, וְטוֹוֶה עַל יָרְכוֹ תִּכְלֵת לְצִיצִית:

משנה ה הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים קָדָם לְרַגֵּל, בְּטָלָה הַיָּמִינוּ גְזֵרַת שְׁבָעָה. שְׁמוֹנָה, בְּטָלָה הַיָּמִינוּ גְזֵרַת שְׁלֹשִׁים. מִפְּנֵי שְׂאֵמְרוּ: שֶׁבַת עוֹלָה, וְאֵינָה מִפְּסָקָת; רַגְלִים מִפְּסִיקִין, וְאֵינָן עוֹלִין:

משנה ו רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִשְׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲצַרְתָּ כְּשֶׁבַת. רַבִּין גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּרַגְלִים. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, לֹא כְּדַבְּרֵי זֶה וְלֹא כְּדַבְּרֵי זֶה: אֶלָּא עֲצַרְתָּ, כְּרַגְלִים; רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּשֶׁבַת:

משנה ז אֵין קוֹרְעִין, וְלֹא חוֹלְצִין, וְאֵין מְבָרִין, אֶלָּא קְרוּבֵינוֹ שֶׁל מֵת. אֵין מְבָרִין אֶלָּא עַל מְטָה זְקוּפָה. וְאֵין מוֹלִיכִין לְבֵית הָאָבֶל, לֹא בְּטַבָּלָא וְלֹא אֶסְקוּטְלָא וְלֹא בְּקִנּוֹן, אֶלָּא בְּסָלִים. וְאֵין אוֹמְרִים בְּרַכְתָּ אַבְלִים בְּמוֹעֵד; אֲבָל עוֹמְדִין בְּשׁוּרָה וּמְנַחֲמִין, וּפּוֹטְרִין אֶת הַרְבֵּים:

משנה ח אֵין מְנִיחִין אֶת הַמְטָה בְּרַחוּב, שֶׁלֹּא לְהַרְגִיל אֶת הַהֶסֶפֶד; וְלֹא שֶׁל נָשִׁים עוֹלָם, מִפְּנֵי הַכְּבוֹד. נָשִׁים בְּמוֹעֵד מְעַנּוֹת, אֲבָל לֹא מְטַפְּחוֹת. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר: הַסְּמוּכוֹת לְמְטָה, מְטַפְּחוֹת:

משנה ט בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים, בְּחֻנְכָה וּבְפּוּרִים, מְעַנּוֹת וּמְטַפְּחוֹת; בְּזָה וּבְזָה לֹא מְקוֹנְנוֹת. [נוֹסַח הַדְּפוּסִים: מְעַנּוֹת וּמְטַפְּחוֹת בְּזָה וּבְזָה, אֲבָל לֹא מְקוֹנְנוֹת.] נִקְבֵּר הַמֵּת, לֹא מְעַנּוֹת וְלֹא מְטַפְּחוֹת. אֵיזָהוּ עֲנוּי? שְׁכָלָן עוֹנוֹת כְּאַחַת; קִינָה, שְׂאֵחַת מְדַבֵּרַת וְכָלָן עוֹנוֹת אַחֲרֶיהָ, שְׂנֵאָמֵר (יִרְמִיָּה ט): "וְלִמְדָנָה בְּנוֹתֵיכֶם נָהִי, וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ קִינָה". אֲבָל לְעֵתִיד לְבוֹא הוּא אוֹמֵר

(ישעיה כה): "בִּלְעַם הַמּוֹת לְנֶצַח, וּמָחָה יַי אֱלֹהִים דְּמָעָה מֵעַל כָּל פְּנִים"
וגו':

Guémara (Moèd Katan, page 26a)

תנו רבנן: אחד השומע ואחד השומע מפי השומע חייב לקרוע. והעדים אינן חייבין לקרוע, שכבר קרעו בשעה ששמעו. - בשעה ששמעו מאי הוי? הא קא שמעי השתא! - לא סלקא דעתך, דכתיב ויהי כשמע המלך חזקיהו ויקרע את בגדיו - המלך קרע, והם לא קרעו. ולא מתאחין מנלן? אתיא קריעה קריעה.

ספר תורה שנשרף מנלן? דכתיב ויהי כקרוא יהודי שלש דלתות וארבעה יקרעה בתער הספר והשלך אל האש אשר אל האח וגו'. מאי שלש דלתות וארבעה? אמרו ליה ליהויקים: כתב ירמיה ספר קינות. - אמר להו: מה כתיב ביה? - איכה ישבה בדד. - אמר להו: אנא מלכא. - אמרו ליה: בכו תבכה בלילה. - אנא מלכא. - גלתה יהודה מעני - אנא מלכא. דרכי ציון אבלות. - אנא מלכא. היו צריה לראש. - אמר להו: מאן אמרה? - כי ה' הוגה על רב פשעיה. מיד קדר כל אזכרות שבה ושרפן באש. והיינו דכתיב ולא פחדו ולא קרעו את בגדיהם, מכלל דבעו למיקרע. אמר ליה רב פפא לאביי: אימר משום שמועות הרעות! אמר ליה: שמועות רעות בההיא שעתא מי הוו? אמר רבי חלבו אמר רב הונא: הרואה ספר תורה שנקרע חייב לקרוע שתי קריעות: אחד על הגויל ואחד על הכתב. שנאמר: אחרי שרף המלך את המגלה ואת הדברים.

Zohar (Midrach Eikha, page 93)

איכה ישבה בדד, רבי הרקינס פתח ויגרש את האדם וישפן מקדם לגן עדן. ויגרש את, דא כנסת ישראל. בחרבן בי מקדשא, דאתתרכת בתירוכין, דאשתלחת בשלוחין, פרסייא דמלכא נפלת.

ויגרש את, דא פרסייא דמלכא. ווי דאתתרכת, ווי דנפלת. האדם, ההוא דשליט על כורסייא, דכתיב ביה ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו'. נפלת פרסייא, נפל כלא.

וַיִּשְׁכַּח, הַהוּא דְתַרִיד לְדָא, אֲשֶׁפִין וְאֲשֶׁרִי יִישׁוּבָא אַחְרָא, בְּהִיפּוּכָא.
בְּשַׁעְתָּא דְאֶתְחַרִיב בֵּי מְקַדְשָׁא, סָלִיק לְכַבּוּד עֵילָאָה לְעֵילָא, וְאַזְעִיר
דְיוֹקְנִיה מִכְּמַה דְהוֹת. וְכוּרְסִיָּא נְטִיל מְנִיה וְאֶתְפְּרֵשׁ.

כְּבִיכּוּל אֲשֶׁרִי לְגִן עֵדוֹן עִם כְּרוּבִים לְתַתָּא, וְאֶתְפְּרֵשׁ מֵהוּא כְּבוּד עֵילָאָה.
וְאֲשֶׁרִי לְהַהִיא לְהַט הַחֶרֶב, לְמִיָּקָם בְּדוּכְתָּא דְרַבְּנוּתִיה, לְמִיָּטָר וְלְמִישָׁאָב
וְלְמִסְתִיר, הַהוּא אוּרְח דְאַנְגִיד מְעַץ הַחַיִּים.

וְשַׁלְמָה מְלָכָא צְוּח וְאָמַר תַּחַת שְׁלוֹשׁ רְגָזָה אַרְץ כּו' תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ כּו'
וְשַׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבַרְתָּהּ. שְׁפָחָה לְגוֹ, גְּבִירְתָּהּ לְבַר. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד, מֵאֵי
בְּדָד. כְּמָא דְאֶתְ אָמַר, בְּדָד יִשָּׁב מַחוּץ לְמַחְנָה מוֹשְׁבוֹ.

Halakha

תשעה באב אסור לקרות בתורה נביאים וכתובים, ולשנות במשנה
ובמדרש ובגמרא בהלכות ובאגדות, משום שנאמר פקודי ה' ישרים
משמחי לב (תהילים יט, ט) ותינוקות של בית רבן בטלים בו אבל קורא
הוא באיוב ובדברים הרעים שבירמיה; ואם יש ביניהם פסוקי נחמה, צריך
לדלגם. ומותר ללמוד מדרש איכה ופרק אלו מגלחין, וכן ללמוד פירוש
איכה ופירוש איוב. וכל היום בכלל האיסור עד הלילה, כמו אכילה
ושתיה. ואינו רשאי ליבטל ביום זה מתורה, אלא חייב ללמוד בדברים
המותרים.

אין שאלת שלום לחבירו בת"ב, ואפילו בוקר טוב אסור לומר והדיוטות
שאינם יודעים ונותנים שלום, משיבים להם בשפה רפה ובכובד ראש. ואם
יודע בו שלא יתבייש יודיעו שהיום אסור בשאלת שלום.

בשעת הקינות אסור לספר דבר ולצאת חוץ, כדי שלא יפסיק לבו מן
האבל. וכן לא ילך ויטייל בשוק, כדי שלא יבא לידי שחוק וקלות והתול.

Moussar (Cha'aré Kédoucha, tome 2, porte 4)

שנאה, על ידי כך חוטא לחבירו להרע לו בכל מיני רעה. ואמרו רבותינו
ז"ל (אבות פ"ד) שנאת הבריות מוציאה את האדם מן העולם, והנה שונא
כביכול להקדוש ברוך הוא על שברא אותו, והנה כולנו בניו לה' אלהינו,

ושונא את אברהם יצחק ויעקב שיצא מהם זה. והנה כל הנשמות נאחזות בשם יתברך וצורך גבוה הם, אשר בהם יתפאר ואיך תשנאהו:

ואמרו רבותינו ז"ל (יומא דף ט' ע"ב) בית שני היו בו צדיקים וחכמים גדולים ולא נחרב אלא בעון שנאת חנם ולא נתארך הקץ ולא נעלם אלא לסיבת שנאת חנם, ולא עוד, ששאר העבירות אינו עובר עליהם אלא בשעתם אבל שנאת חנם בלב, היא תמיד, ובכל רגע עובר על לא תשנא, ובטול מצות עשה (ויקרא י"ח י"ט)

ואהבת לרעך כמוך, ולא עוד אלא שעל מצוה זו אמרו (תו"כ פ' קדושים) שזה כלל גדול שבתורה שכולה תלויה בה, ולא זכה משה לכל מעלותיו אלא שהיה אוהב לישראל ומצטער בצרתם כמו שאמרו ז"ל (מדרש רבה שמות פ"א) על וירא בסבלותם, ועל פסוק (שמות ל"ב ל"ב) ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא, ולכן היה שקול ככל ישראל כמו שכתוב (ישעיה ס"ג י"א) ויזכור ימי עולם משה עמו: